

Het Concertgebouw Brugge (2002)

De architectuur

Toen er op het einde van de jaren negentig sprake van was, dat Brugge in de nabije toekomst Culturele Hoofdstad van Europa zou kunnen worden, werd de idee van een hedendaags concertgebouw een noodzakelijk instrument voor een stad met de ambitie culturele hoofdstad te willen worden, grondig bestudeerd en dadelijk sterk ondersteund door het stadsbestuur, de provincie West-Vlaanderen en de Vlaamse Gemeenschap.

Via een internationale architectuurwedstrijd werd het ontwerp van de architecten Paul Robbrecht en Hilde Daem geselecteerd en in het begin van het nieuwe millennium gerealiseerd.

Sedert enkele jaren is het Concertgebouw nu een referentiepunt voor de inwoners en de talloze bezoekers van Brugge. Het gebouw ligt aan 't Zand, het grootste plein van de Brugse binnenstad, een plein dat ruimte en adem biedt, een stadslandschap dat een groot gebaar verdraagt en vraagt. Toch streefden de architecten naar een harmonisch evenwicht met de historische omgeving.

Medeontwerpster Hilde Daem gaf het volgende commentaar: 'Brugge, het zand, halverwege tussen de zee en de hoofdstad. Tussen Zeeland en Frans-Vlaanderen ligt een gebouw voor muziek, een verbond van een oude stad met een nieuwe tijd.'

Architect Paul Robbrecht omschreef de bedoeling van zijn creatie als volgt: 'Het grote, rode gebouw wil een shelter zijn voor de muziek in al haar vormen. Dit gebouw wil ook een plaats zijn voor de ontmoetingen van de stadsbewoners, een plaats waar de reiziger die van ver komt welkom is, een plaats voor de interculturele uitwisseling, een plaats waar men handelend de stad aanschouwt en zichzelf terugvindt.'

Het Concertgebouw werd door de architectuurcriticus Marc Dubois grondig geanalyseerd in zijn boek *Nieuwe architectuur in Brugge* (Stichting

Kunstboek, Brugge, 2002). Over de inplanting van het bouwwerk schreef hij: 'Na de afbraak van het stationsgebouw op het Zand te Brugge werd deze site een stedelijke open ruimte, maar geen plein. De directe overgang aan de oostzijde naar de parkzone is steeds ervaren als erg problematisch. De directe nabijheid van het centrum, de aanwezige ondergrondse parkeergarage, de directe aansluiting op de stadsring en de vlotte bereikbaarheid voor de gehele regio waren de argumenten bij de terechte eindkeuze voor het Zand.' (p. 17). Verder wijst Dubois erop dat de architecten Robbrecht en Daem geen integratiearchitectuur met een formele preoccupatie hebben nagestreefd, maar veeleer een verankering op de geboden site.

De torenvormige constructie, de zogenaamde Lantaarntoren aan de zijde van het Zand, heeft de open ruimte het karakter van een plein gegeven. Zij bevat een infobalie, een kleine concertzaal, ontmoetingsruimten en een dakterras met een schitterend uitzicht over de stad.

De Concertzaal

De scène van de Concertzaal is uitgerust met de allernieuwste theatertechnieken en kan ruimtelijk worden aangepast voor een ideaal akoestisch resultaat. Het is een uitmuntend podium voor muziek, opera, muziektheater en dans. De concertzaal heeft 1289 comfortabele zitplaatsen, verdeeld over drie niveaus, met perfecte zichtlijnen. De zachte helling en de compacte vormgeving zorgen voor een intiem contact tussen de toeschouwers en de artiesten op de scène. Congresgangers kunnen genieten van het comfort van een hedendaagse zaal, rechtstreeks daglicht en alle technische, audiovisuele faciliteiten, inclusief tolkencabines.

De Kamermuziekzaal

De kleinere concertzaal is de Lantaarntoren, ze is op de eerste plaats bestemd en geschikt voor kamermuziekuitvoeringen. Zij is een feest van licht

en vormen. Het zachte licht van de toren schijnt van binnen naar buiten over het stadsplein en creëert een intense band met die binnenstad. De Kamermuziekzaal heeft 322 zitplaatsen op drie niveaus. De verschillende opstellingen bieden oneindige mogelijkheden van interactie tussen artiest en publiek. De zachte wandelhelling van de gaanderij en de schuin oplopende balkons rond de scène roepen de sfeer op van een binnenplaats van een Italiaans palazzo.

Uitstraling

Sedert de opening in 2002 heeft het Concertgebouw Brugge een stevige reputatie verworven. Door de muziek-, opera-, muziektheater- en dansvoorstellingen, maar ook dankzij lezingen, symposia, recepties, congressen, conferenties, cursussen, seminaries en inleidingen of tentoonstellingen is het uitgegroeid tot het belangrijkste culturele centrum in Brugge.

Er wordt op het gebied van de voorstellingen een zeer brede waaier aangeboden. Klassieke muziek wisselt af met moderne, opera met orkestwerken, jazz met experimentele muziek. Belangrijke componisten of composities worden met een 'Focus' belicht in een reeks concerten.

Bijzondere aandacht gaat ook uit naar de dans en zijn recente ontwikkeling in vele richtingen. Regelmatig krijgen jonge, maar opvallende artistieke persoonlijkheden de nodige ondersteun-

ing, zodat zij in optimale omstandigheden hun talent kunnen ontwikkelen.

Toen de plannen voor het Concertgebouw vastere vorm kregen, waren heel wat sceptische stemmen te horen. Zowel het verkozen ontwerp en de plaats van inplanting als de planning op zich van een dergelijk nieuw project riepen bij bepaalde personen en verenigingen weerstand op. Gevreesd werd dat door het artistieke aanbod van het Cultuurcentrum in de Stadsschouwburg en De Dijk, de activiteit van De Werf, de nabijheid van al ingeburgerde centra te Torhout en te Roeselare, de faam van de casino's te Oostende en Knokke, een dergelijk nieuw en grootschalig project te Brugge onleefbaar zou zijn.

Het scepticisme maakte geleidelijk plaats voor aanvaarding, dan voor bewondering. Meer en meer stadsgenoten waardeerden de architecturale vormgeving van het Concertgebouw, ontdekten de geluidskwaliteiten van de concertzalen en het hoge niveau van de programmering, werden vaste bezoekers en verdedigers van het grootse ontwerp. Ook kwamen nu velen uit de omgeving en zelfs uit verder gelegen gemeenten en steden de voorstellingen in Brugge regelmatig bijwonen.

De omslag in de mentaliteit is ongetwijfeld ook voor een groot deel te danken aan degenen die sedert 2002 de leiding hebben gehad en aan de vele medewerkers die, elk op zijn gebied, hebben bijgedragen tot de promotie en de uitstraling van het Concertgebouw Brugge. ■

Concertgebouw Brugge